

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

242661

การพัฒนากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ
โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

นิภา วชิระรัตน์

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2554

242661

การพัฒนารอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ
โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

นิภา วชิระรัตน์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2554

การพัฒนากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นิภา วชิระรัตน์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....
..... ประธานกรรมการ

.....
..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อาจารย์ ดร.เพชรสุณีย์ ทังเจริญกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา

.....
..... กรรมการ

.....
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา

รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนาวี ชอนตะวัน

.....
..... กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนาวี ชอนตะวัน

.....
..... กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ เอี่ยมจ้อย

1 กุมภาพันธ์ 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา และรองศาสตราจารย์ ดร. รัตนาดี ชอนตะวัน คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ข้อคิดเห็น และช่วยตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของการค้นคว้าแบบอิสระทุกขั้นตอน ตลอดจนให้กำลังใจ และเอาใจใส่ผู้ศึกษาตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ดร. ลัดดาวัลย์ สิงห์คำฟู และดร.หรรษา เทียนทอง รองหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่ให้ความรู้ คำแนะนำและข้อคิดเห็นแก่ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณหัวหน้างานการพยาบาลผู้ป่วยทั่วไป โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้ศึกษา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ทำให้การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว และเพื่อนๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจให้ผู้ศึกษาสามารถดำเนินการค้นคว้าแบบอิสระได้สำเร็จ คุณงามความดีและสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งเกิดจากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ ขอมอบให้แก่คณาจารย์ผู้ซึ่งประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้ศึกษา เพื่อที่จะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและการดำเนินชีวิตต่อไป

นิภา วชิระรัตน์

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การพัฒนากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ
โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวนิภา วชิระรัตน์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนาวดี ขอนตะวัน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

242661

สมรรถนะของบุคลากรมีผลต่อการพัฒนาองค์กรในระบบการบริการสุขภาพ พยาบาลวิชาชีพจึงต้องมีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อให้บริการที่มีคุณภาพ การศึกษาเชิงพัฒนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยประยุกต์ใช้กลยุทธ์การพัฒนากลุ่มของมาร์เรลลี, ทอนโดรา และฮอดจ์ (Marrelli, Tondora & Hoge, 2005) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 7 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวคำถามที่ได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 7 คน 3) การพัฒนากรอบสมรรถนะ และ 4) การหาค่าความตรงตามเนื้อหาของกรอบสมรรถนะโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ผลการศึกษาพบว่ากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ประกอบด้วยสมรรถนะ 4 หมวด 45 พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ ดังนี้ 1) การปฏิบัติกรพยาบาลตามแบบแผนสุขภาพ ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 32 ข้อ 2) การฟื้นฟูด้านจิตสังคม ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 5 ข้อ 3) การสอนและสนับสนุนเพื่อการฟื้นฟูสภาพ ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 6 ข้อ และ 4) การประสานงาน ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 2 ข้อ

ผู้บริหารทางการแพทย์สามารถนำกรอบสมรรถนะนี้ไปใช้ในการพัฒนาเครื่องมือการประเมินสมรรถนะเฉพาะทางของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนคร เชียงใหม่

Independent Study Title Development of a Competency Framework of Professional Nurses
in Rehabilitation Ward, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

Author Miss Nipa Wachirarat

Degree Master of Nursing Science (Nursing Administration)

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Pongsri Keitlertnapha Advisor
Associate Professor Dr. Ratanawadee Chontawan Co–advisor

ABSTRACT

242661

Human competency has an effect on services development in organizations. In a healthcare system nurse competency is necessary to provide nursing quality care. The purpose of this developmental study was to develop a competency framework for professional nurses in rehabilitation ward, Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital by applying the strategies for developing competency model of Marrelli, Tondora, & Hoge (2005). The samples consisted of 7 nurse specialists and a panel of 5 experts chosen by purposive sampling. The instrument used was an interview guide validated by a panel of 3 experts. Data collection process included: 1) reviewing the relevant literature, 2) interviewing 7 nurse specialists, 3) developing the competency framework, and 4) validating the competency framework by a panel of 5 experts.

The results of the study revealed that a competency framework for professional nurses in rehabilitation ward, Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital consisted of 45 behavioral indicators which can be classified into 4 parts: 1) nursing care according to health patterns consisted of 32 behavioral indicators, 2) psychosocial rehabilitation consisted of 5 behavioral indicators, 3) teaching and facilitating rehabilitation consisted of 6 behavioral indicators, and 4) coordination consisted of 2 behavioral indicators.

Nurse administrators could use this competency framework as a guideline for developing an assessment tool for measuring specific competencies of nurses in rehabilitation ward, Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
คำถามของการศึกษา	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
บทบาทพยาบาลฟื้นฟูและมาตรฐานการพยาบาลฟื้นฟู	7
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ	10
การพัฒนารอบสมรรถนะ	12
สมรรถนะของพยาบาลฟื้นฟู	21
สถานการณ์ของผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	39
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	39
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	40
วิธีการรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	43

ญ

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4-1 กรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ ที่ได้จากการ ทบทวนวรรณกรรม	46
4-2 สมรรถนะและพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ ของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วย ฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	53
4-3 กรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	61
4-4 ผลการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ การปฏิบัติการพยาบาลตามแบบแผนสุขภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน	68
4-5 ผลการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ การฟื้นฟูด้านจิตสังคม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน	75
4-6 ผลการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ การสอนและสนับสนุนเพื่อการฟื้นฟูสภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน	76
4-7 ผลการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ การประสานงาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน	77
5-1 กรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่	89